

Apeninsko gorovje se hoče podreti. — Angleži zapuščajo Kabul v Afganistanu!

Za poduk in kratek čas.

Štajerska in nemško-liberalno gospodstvo od 1. 1861—1881.

V. Rohnenje zoper katoliške naprave pričeli so judovski in liberalni pisarji in zdravniki l. 1858. na Dunaji. Kričači so pa lajali na usmiljene sestre. Očitali so tem nesposobnost za bolniško strežbovanje, neusmiljenost do bolnikov, dobičkarijo za lasten žep, ter da baje bolene ljudi silijo spovedati se in z Bogom spraviti, preden umerjejo. No, silile uže niso nikoga pač pa ljubeznjivo opominjale, kar pa je vsakako liberalcem, judom in freimavrerjem poglavitna pregreha. Sploh zagnali so tolik šunder, da so usmiljene sestre iz večih bolnišnic, zlasti dunajskih bile iztirane. Nastavili so svetnih strežnic. Toda uže v vojski l. 1859, potem l. 1864. in še bolje l. 1866. pokazala je se prednost usmiljenih sester in polagoma so liberalci lepo na tihem zopet ukrenoli na prejšnjo, boljše in cenejšo pot. Tako smo na Štajerskem v 9 novih javnih bolnišnic dobili usmiljene sestre. V Mariboru bile so uže od l. 1843. Tukaj streže bolnikom sedaj 10 usmiljenih sester, v Ptujih 8 (od l. 1875), v Celji 5 (l. 1876) v Brežicah 3 (l. 1878) in v Radgoni 3. Vseh 10 javnih deželskih bolnišnic oskrbovalo je lani 8872 bolnikov 208.464 dnij ter stalo 146.355 fl. Poprek stané 1 bolnik na den 53 kr. (v Celji) do 94 kr. (v Ptujih). Največ bolnikov imela je leobenska, (1377), najmanje radgonska (307); mariborska preskrbela jih je 1353, celjska 862, ptujška 666, brežiška 440; mariborska je potrošila 23.795 fl., ptujška 16.046 fl., celjska 14.645 fl., brežiška 6607 fl. in radgonska 4654 fl. Vsi ti stroški ne zadenejo deželni zaklad. Mnogo doplačujejo srenje in bolniki, če imajo lastnega premoženja kaj. Precej morajo nam tudi tuje dežele plačevati za svoje bolnike. Temu nasproti pa moramo tudi mi za svoje inod plačevati na leto po 50.000 fl. največ na Dunaj (lani 9000 fl.) in v Zagreb (lani 10.000 fl.). Graje vredni so nekateri župani, ki se prenačijo s podpisovanjem ubožnih listov na videz bolenim lenuhom, da potem srenja in dežela za njimi bolniščinu plačuje.

Nekaj časa bili so graškega zbora liberalni poslanci res „liberalni“, to je: darežljivi z denarji za ceste in reke. Ker so pa drugod pregloboko v deželno blagajnico segali, postali so letos v tej reči mahoma jako varčni. Akopram so nemški rojaki iz gornjega in srednjega Štajerskega prosili za nove ceste, pomagalo vendar ni nič. Vkljub temu so pa potroški za ceste I. in II. vrste itd. še precej znatni, kakih 80.000 fl. Lani je se potrošilo cestnarjem in sploh v podporo okrajnim cestam I. vrste 75.000 fl. [Okraj Arvež dobil je podpore 2020 fl., Celje 2175 fl., Kozje 3612 fl.,

Ivnik 4444 fl., Ormož 1052 fl. Konjice 3457 fl. Ljutomer 1720 fl., Mahrenberg 712 fl., Maribor 3550 fl., Cmurek 1831 fl., Gornja-Radgona 1820 fl. Ptuj 1883 fl., Brežice 1649 fl., Rogatec 1423 fl., Šoštanj 1136 fl., sv. Lenart 1918 fl., Šmarije 2728 fl., Slov. Bistrica 1260 fl., Slov. Gradec 2226 fl.]. Dalje izplačalo je se podpore okrajnim cestam II. vrste 15.000 fl. [Celje 2800 fl., Ljutomer 600 fl. Šmarije 350 fl., Maribor 2000 fl., G. Radgona 300 fl., Brežice 500 fl., Slov. Gradec 260 fl.]. Naposled je se izdalo 24.242 fl. za popraviljanje vsled neviht in povodenj l. 1878. poškodovanih okrajnih in srenjskih cest. Takšne podpore dobil je Zeleni travnik 1050 fl., Lučana 140 fl., Kapla 100 fl., Arvež 1900 fl., Ormož 1300 fl. sv. Lenart 460 fl., Ljutomer 145 fl., Mahrenberg 400 fl., Maribor 1620 fl., G. Radgona 685 fl., Ptuj 1018 fl.]

Omenimo še, da za nadaljevanje sv. Jakobske ceste do Cmureka deželni odbor ničesar storiti ni hotel, ker se ljudje z bogati ne morejo, kodi bi naj šla. Isto velja o cesti iz Pečke kraj Loznice do slov. bistriške postaje na južni železnici. Dravski most železniški pri Sp. Drauburgu hoteli so prirediti tudi za navadne vožnje. Toda mahrenberški in slov. graški okrajni zastop je odbil vsako doplačilo. Vsled tega tudi deželni odbor ničesar ni dovolil. Do železniške postaje v Možgancih niže Ptujja sklenolo je se napraviti vožno stezo, ki bo stala 1737 fl. Ptujski okraj, dežela in južna železnica plačajo vsak $\frac{1}{3}$.

Odkar so začeli planine posekovati, a premalo za opetno pogozdenje skrbeti, dalje odkar so se prejšnji veliki in številni ribniki zakopali, prepogostim nevihtam, točam in povodnjim ne konca ne kraja. Štruge in korita rekam in potokom so polna proda in šotra. Vode silijo čez obrežje brž, ko se vsled kake nevihte napnejo. V pogostih povodnjih trgajo njive, travnike in gozde, zapuščajo pa na mestih, kder je prej bila rodovitna prst, pusto blato, jalov pesek, gost prod in debelo kamenje. Struge same so pogosto tako zaphane in zavlečene, da ni več po njih voziti mogoče z ladijami, flosi itd. tako, kakor nekdej. Sploh ljudje čutijo povsod potrebo tukaj pomagati in struge popravljati, kar navadno imenujejo: reguliranje. V to svrhu smo uže veliko denarjev potrošili. Žali Bog, da večjidel še s slabim uspehom. Inženirji so premalo praktični in v tej stroki slabo vajeni in nezadostno skušeni. Veliko tisoč goldinarjev smo tako uže v vodo zmetali. Na Štajerskem najbolje na glasu je reguliranje 18 milj dolge reke Aniže (Enns). Popravljajo ovo reko uže blizu 20 let in so potrošili okolo 700.000 fl. Letos so zopet sklenoli žrtvovati 30.000 fl. samo za vzdrževanje dosedanje poprave. Dalje imamo na skrbi reguliranje Mure od Gradeca do ogerske meje ter bo treba drugo leto zopet 44.000 fl. Tudi Savinjo regulirajo od Mozirja do Celja. Za drugo leto je odkazanih v to svrhu 16.270 fl. Konečno bodi

omenjeno, da nemški liberalci povsod skoparijo, kedar bi naj za slovenski Štajer kaj dovolili. Drugod ne delajo ti gospodje tako, kar nam reguliranje Anize spričuje. Ko je predlanskim g. dr. Radaj nekaj goldinarjev iztrgal, da se je Dravi pri Dupleku in sv. Martinu zabranilo odplavljati rodovitna zemljišča, je celó grof Attems, grajščak Wurمبرški, zoper dovoljenje glasoval. G. dr. Radaj mu je potem, ko je vendar prodril, očital rekoč: „g. grof, jaz sem Vam rešil vaše Wurمبرške travnike in njive zoper Vašo voljo“. Zavzet mu zavrne grof: „So, das habe ich nicht gewusst, ich danke Ihnen“. (Tako, tega pa nisem vedel, lepa hvala Vam). Zavoljo reguliranja Pesnice v Slov. goricah so graški gospodje uže 3krat imeli komisijone. Prvokrat so v zapisniku vsi župani za reguliranje, drugokrat izmed 22 samo 15, tretjič pa vsi zoper njo in tako je se tudi ta potreboča slovenskemu kmetu djala letos, to pa lepo stihoma, pod klop!

Smešničar 30. Nek novošegni občinski pisar, ki je bil pa velik lenuh, se je na vsa usta hvalil, da zna vsakega zajca zaslediti in ustreliti. „Jaz pa vendar vem, kam bi se moral zajc skriti, pa bi ga ne zasledili leto in dan ne“, mu seže kmet Igljič v besedo. Radoveden vpraša pisar: No, kam? Igljič mu reče: „v našo občinsko pisarnico“.

J. M.

Razne stvari.

(Strelcev iz Maribora) na Dunaj odpeljalo je se 22 gospodov lepo oblečenih, da se udeležé vzajemnega streljanja na tarčo avstrijskih strelcev. G. Jož. Čeligi zadel je črno piko in dobil srebrn kozarec.

(Advokati se preseljuje.) V Maribor pride iz Gradca g. dr. Hirschhofer, in v Radgono nek dr. Gottschling.

(Zblaznil) je A. Koprivnikar v Celji zaprt zavoljo umora in tolovajstva ter so ga odpeljali v blaznico Feldhofska blizu Gradca.

(Velike vojaške vaje) bodo meseca augusta okolo Predinga in Wildona. Pravijo, da se morajo udeležiti posadke iz Gradca, Maribora, Celja, Ljubljane, Celovca in Beljaka.

(Na Smolniku v Rušah) so tatovje vlomili pri posestniku g. Skrbineku (prej Hlebiču) ter so odnesli puško dvocevko, obleke in denarjev, vse vkup vrednosti 195 fl. Hlapci so branili. Eden je pa bil od tolovajev tako hudo ranjen, da je uže umrl, drugi dobil je lahko rano. Tolovajev niso zasledili.

(Najbogatejši žganjar v Slov. goricah) je umrl, g. Šikar pri sv. Marjeti na Pesnici. Ranjki je z malim začel, a s poštenim, varčnim in opaznim gospodarstvom došel je do velikega blagostanja ter svojim sinovom zapustil lepega premoženja. Slovincem bil je zadnji čas pravičen. Naj počiva v miru!

(Od sv. Andraša v Slov. goricah) se nam piše, kako se kmetje z želarji ravšajo in pravdajo zaradi pašne na Pesničkih travnikih. Kmetje so doktorjem zdavali uže dobrih 2000 fl. Pravdi pa še ni konca!

(Iz Danice daleč v Ljubljani) poizvemo, da je č. g. A. Kreft prezentiran za faro Kalobje in č. g. Fr. Hirti za beneficij v Ptuj, dalje, da so prestavljeni kaplani: č. g. J. Bobanec k sv. Vrbanu nad Ptujem, č. g. Fr. Slavič v Frauheim in č. g. Fr. Arnuš v Zibiko, naposled, da je kaplan č. g. J. Čurin šel v pokoj.

(Prošnjam mnogih čč. gg. duhovnikov) naše škofije, naj objavimo vprašauja pri konkurznih skušnjah stavljena, ni mogoče ustreči, ker jih sami izvedeti ne moremo. Tudi ni upanja, da bo tukaj boljše, dokler bo v Mariboru nemškutar in dopisnik „Brencljnov“, ki je pa mu, spoznavši lisjaka, dal v lističu sledečo javno brco: „Gosp. Ž. v. M. Vaš nasvet zavoljo Gospodarja, čeravno je ta lansko leto „Brencljna“ pomandral in zmlel, se nam vendar prenevaren zdi, ker je G. prehude krvi in bi mu utegnila jeze kaka žila počiti, česar bi pa mi ne hoteli na vesti imeti“. Tako tedaj, ta Ž. v. M(ariboru) je hotel Gospodarja v „Brencljnu“ zasramovati. Spodletelo mu je! Sram ga bodi!

(Nesrečen den) bil je 20. julij t. l. Poroča se nam iz Teharske fare, dalje iz Dobernske in od Razborja pri Slov. Gradci, da je padala silna toča, debela kot orehi, golobinja ali kurja jajca. Pridelki so uničeni. Žalostno!

Dražbe. 28. jul. L. Bergener v Vojniku 7530 fl. Jera Pavluš v Stari vasi 1257 fl. Al. Kaube 1001 fl. v Spod. Valci, Anton Črnko v g. Valci 4291 fl. Jož. Fric v Slov. Bistrici 4672 fl. M. Gerličar v Trnovcah 1600 fl. M. Kuharič v Loperšicah 950 fl. 30. jul. J. Vidovič pri sv. Miklaužu 215 fl. Jan. Stern v Slivnici 630 fl. Fr. Šmigoc 557 fl. v Šmarinji, Jož. Leitinger v Mahrenbergu 4271 fl. 31. jul. Jož. Humer v Celji 8055 fl.

Ponudba.

Na veliko izbirko imam priredjenega blaga za izdelovanje

oblačil za gospode,

jednako tudi mnogo uže narejenih oblek v najnovejšej modi po najnižej ceni.

A. Scheikel
v Mariboru.

Ob enem priporočam svojo „soda-pijačo“, kojo v izvrstnej kakšnosti prodavam uže 13 let v občeno zadovoljnost p. n. prejemnikov.

10—10